

Mai 1895), heb ik meegedeeld, ten eerste het geval GUÉNIOT II, waarin een phthisica na een val in de derde maand der graviditeit het eerst last kreeg van de bewuste uitzakking, ten tweede, geval GUÉNIOT III, een waarneming, waarbij zich de eerste verschijnselen vertoonden ongeveer 2 maanden na het ophouden der laatste menstruatie; ten derde, het geval van SEGUIN, waar de prolaps gedurende de eerste maanden der graviditeit geconstateerd werd. En zulk soort van waarnemingen ontbreken ook in de latere literatuur niet geheel, alhoewel zij zeer zeldzaam zijn. Wat nu de genese, de aetiologie van het lijden betreft, in mijn eerste verhandeling wees ik er al op, dat een zekere praedispositie voor oedemen moet aanwezig zijn, opdat de lichte, mechanische oorzaken, die ik voor het direkte ontstaan van het bedoelde intermitteerend oedeem wilde aansprakelijk gesteld zien, in staat zouden worden, de afwijking in het leven te roepen. En vooral de studie van het circumscripste huid-oedeem van QUINCKE, dat enkele malen de slijmvliezen niet onaangetast laat en waarop ik door JOLLY was opmerkzaam geworden, hebben mij versterkt in mijn vroegere opinie, die ik dan ook krachtiger en scherper geformuleerd nader ontwikkeld heb in de *Geneeskundige Courant* van 21 Januari 1905. Ook de waarneming van Dr. HELDER zelve en van enkele anderen uit den laatsten tijd kunnen slechts strekken tot ondersteuning der hypothese, dat o. a. licht mechanisch en voortdurend terugkeerend geweld in staat is bij daarvoor geschikte personen het oedeem in het leven te roepen. Ik betreur het, dat Dr. HELDER ons zoo weinig verteld heeft van zijn waarneming en verzoek hem dringend in het belang onzer kennis dezer aandoening (want wij hebben nog vele en uitvoerige mededeelingen noodig om omtrent alle kwesties ten dezen in het reine te komen) nu of later nog mede te deelen, of er al of niet in de laatste maanden der zwangerschap of gedurende het puerperium recidieven zijn voorgekomen en of er al dan niet en welke bijzondere maatregelen genomen zijn, om die te voorkomen. Zulke uitvoerige berichten zijn noodig om te kunnen uitmaken, of wij met een eigenlijke of een toevallige zwangerschaps-ziekte te doen hebben.

Rijswijk, 2 Sept. 1905.

Dr. A. GEYL.

AANBEVELING VAN KARNEMELK EN KINDERMELK.

Geachte Redactie!

Ten zeerste zoudt gij mij verplichten, het volgende te willen opnemen.

Door den heer AUSKE BOOMSMA te Berlicum is aan de geneeskundigen een door mij geschreven circulaire gezonden, betreffende, op mijn verantwoording, door hem bereide karnemelk voor zuigelingen. Van deze gelegenheid heeft hij gebruik gemaakt, om tevens de aandacht te vestigen op door hem sedert jaren bereide kindermelk, „puritas” gedoopt. Deze onschuldige toevoeging maakt den indruk, alsof ik tevens voor dit product aansprakelijk ben, hetgeen niet in de bedoeling van den fabrikant heeft gelegen.

Ik wensch er op te wijzen, dat ik met „puritas” niets uit te staan heb, waarvan de bereiding mij onbekend is en de toevoeging omtrent „puritas” buiten mijn weten is aangebracht. Ik stel mij alleen verantwoordelijk voor de door hem bereide karnemelk.

Stiens, 3 September 1905.

Dr. L. DE JAGER.